

Velkommen til Workshop

Bordplassering

Bord A:

Jeg er bevisst på den metodiske forskjellen mellom prosjekt og program

Bord B:

Jeg er i tvil om og klarer ikke å definere den presise forskjellen mellom et prosjekt og et program

Programstyring skal bidra til bedre gevinstrealisering

NOKIOS- 2016

Tidsskjema

- ▶ 13.00 – 13.05 Innledning
  - *Hensikt og mål*
  - *Oppgave*
- ▶ 13.05 – 13.35 Prosjekt eller program
  - *Oppgave*
  - *Hva sier metodikken ?*
- ▶ 13.35 – 14.25 Presentasjon av to programmer
  - *Program for forbedring av nødmeldingstjenesten ,JD*
  - *Program digital arbeidsplass, FHI*
  - *Oppgave*
- ▶ 14.25 – 15.00 Organisering og styring av program
  - *Hva sier metodikken ?*
  - *Eksempler på organisering og styring av program*
  - *Oppgave*
- ▶ *15.00 – 15.30 Pause*
- ▶ 15.30 – 16.15 Gevinstrealisering i program
  - *Hva sier metodikken ?*
  - *Gevinstrealisering i praksis*
  - *Oppgave*
- ▶ 16.15 – 17.00 Avsluttende diskusjon og oppsummering

Oppgave

Diskuterer i 2 minutter rundt bordet om hvordan dere oppfatter forskjellen mellom et prosjekt og et program.

Plukk ut en som kan oppsummere diskusjonen i plenum

PROSJEKT ELLER PROGRAM ?

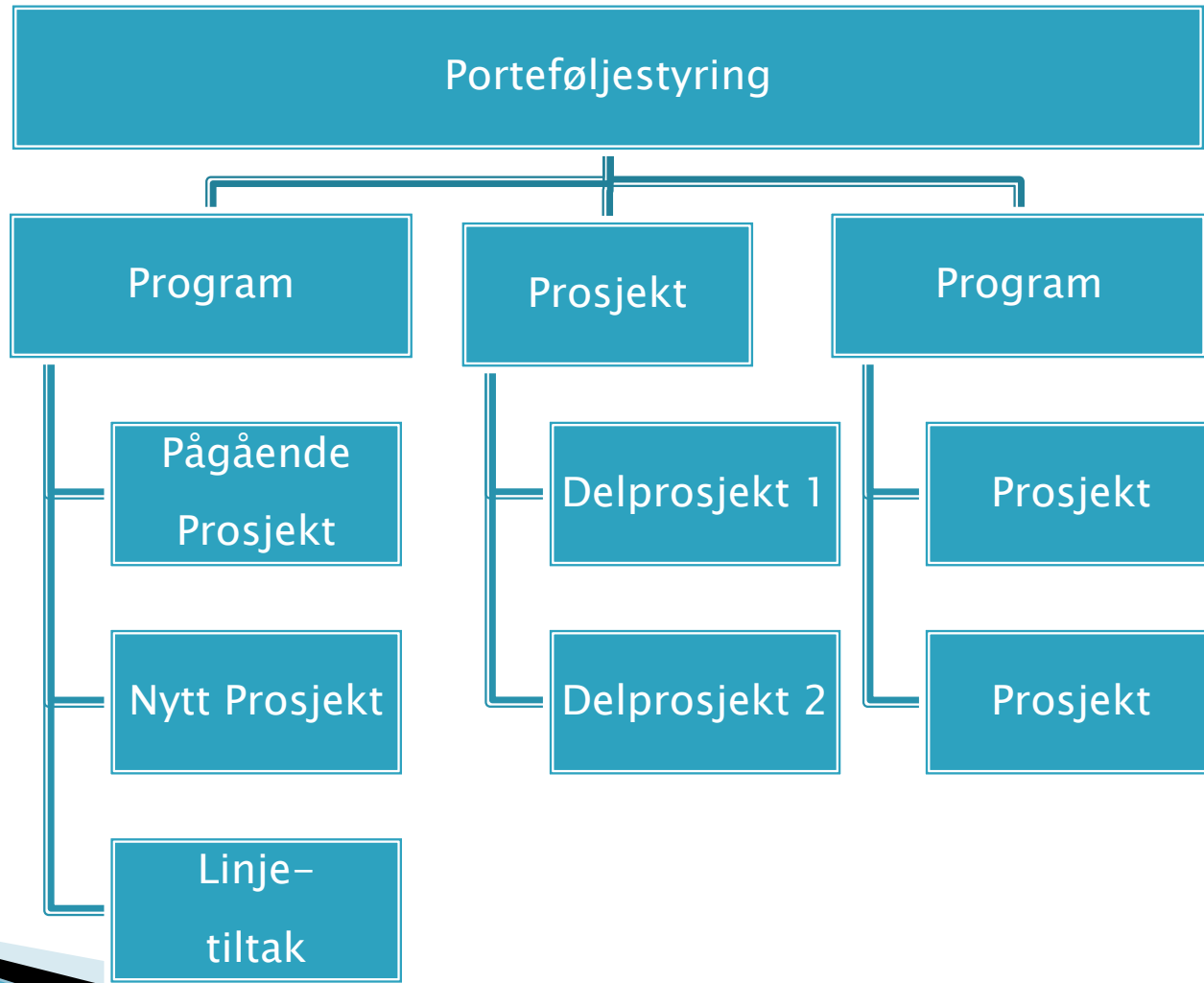
HVA SIER METODIKKEN?

MSP- MANAGING SUCCESSFUL PROGRAMMES (OGC- FINANSDEP- UK)

V/ ERIK LIAKLEV -JD

Begrepsavklaring

Prosjekt- program- portefølje

Hva karakteriserer et program?

1. Flere tiltak med et innbyrdes slektskap

2. Forventede gevinster er av strategisk verdi

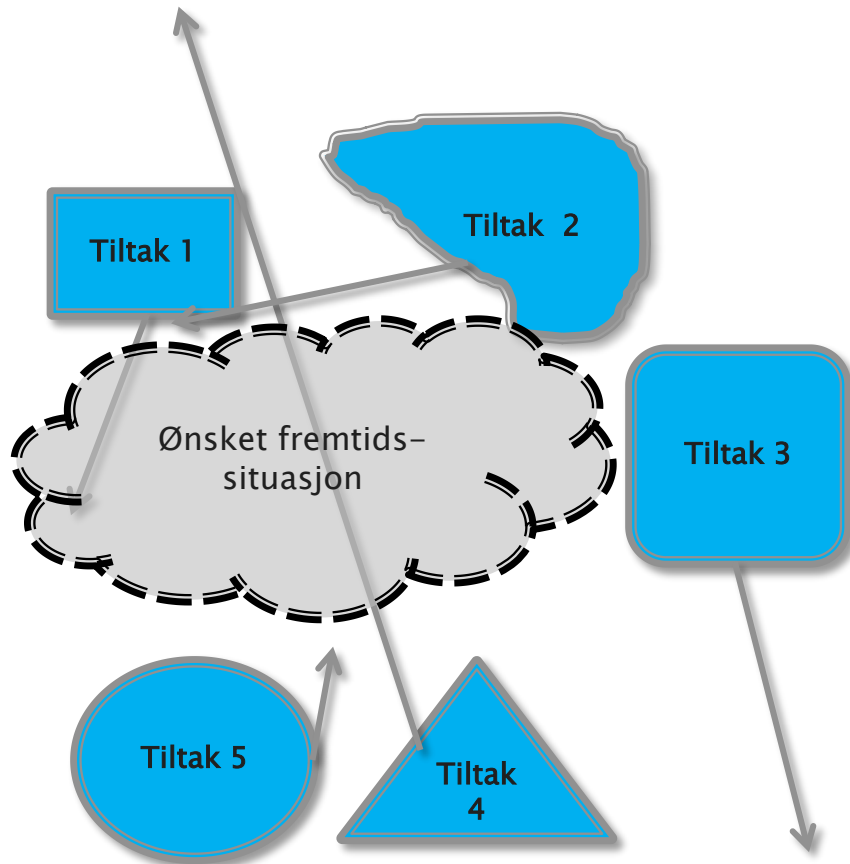

3. Medfører endringer i driften av virksomheten(e)?

Når bruke MSP og hva gir det oss

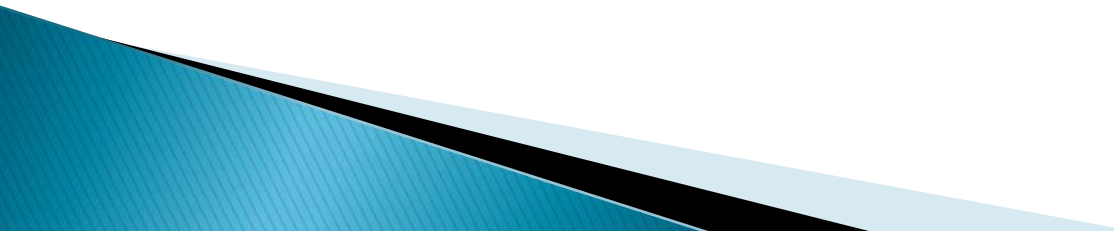
Driveren til endring

Type driver	Kjennetegn
Vision led programme	Visjonen er tydelig og endringene som skal gjennomføres har et innbyrdes slektskap.
Emergent programme	Parallelt pågående prosjekter og tiltak er ikke tilstrekkelig koordinert.
Compliance programme	Ytre faktorer tvinger frem behov for endring.

Alle programmer er forskjellige, desto høyere behovet for koordinering mellom prosjektene er, desto mer passer er det å bruke MSP som tilnærming.

MSP er best egnet til forretningsendring og politisk-, sosiale- endringsprogrammer

Oppgave

- ▶ Kjenner dere til utviklingstiltak i egen organisasjon som dekker kjennetegnene til et program ?
  - ▶ Hvordan ledes og organiseres disse i dag ?
-

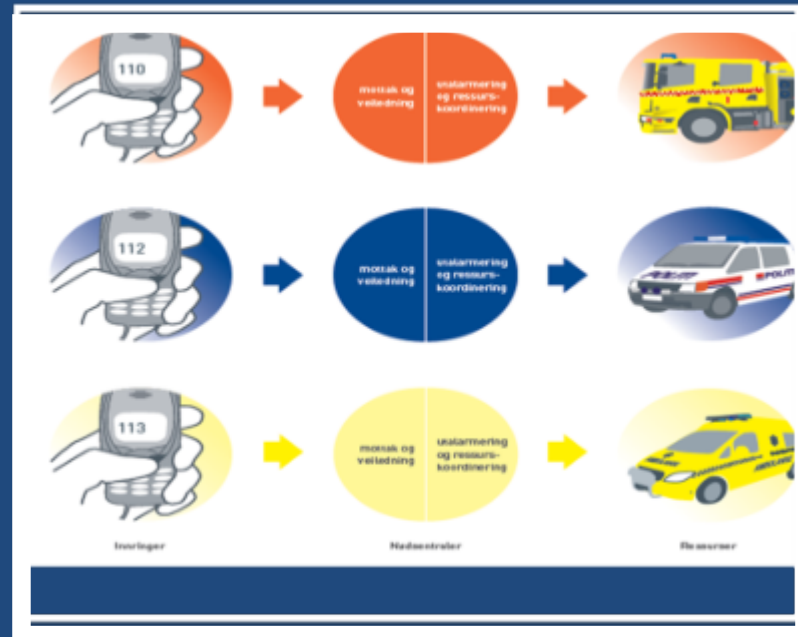

PRESENTASJON :

«PROGRAM FOR FORBEDRING AV NØDMELDINGSTJENESTEN»

V/ JESPER RÅDBERG – JD

- 5,2 Mill innbyggere
- 2 Mill nødmeldinger
- 3 Etater / 3 nødnummer
  - 61 nødsentraler

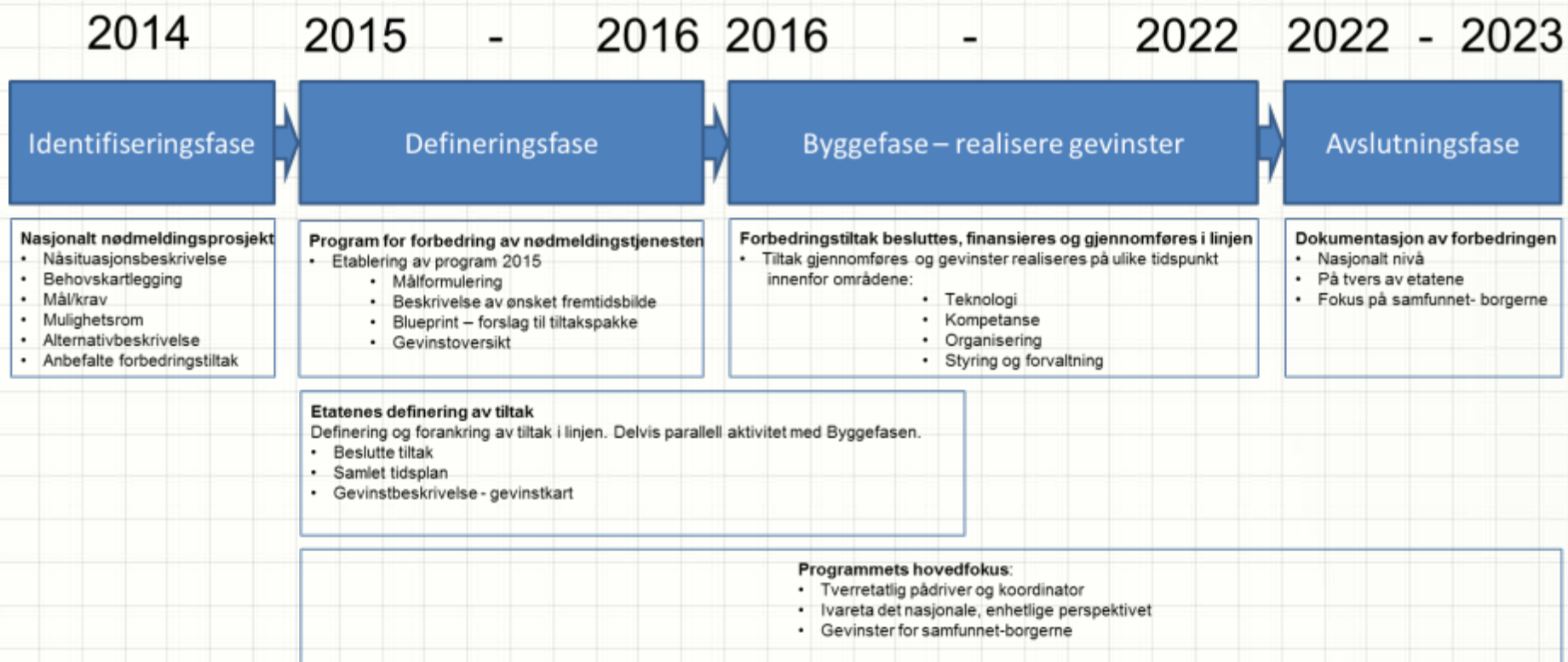

- «Det er potensiale for kvalitetsheving, effektivisering og forbedret samvirke i norsk nødmeldetjeneste»

- Det haster å bygge ROBUSTHET
  - SAMVIRKET er ikke godt nok
- Behov for KOORDINERING av OU-prosesser

Tidslinje – Program for forbedringer av nødmeldingstjenesten

PRESENTASJON :

«PROGRAM DIGITAL ARBEIDSPASS»

V/ ROGER SCHÄFFER OG ANETTE ODGAARD JACOBSEN- FHI

Bakgrunn

Organiseringsprosjektet
(OP)

Strategiarbeidet

Digitaliseringsplanen

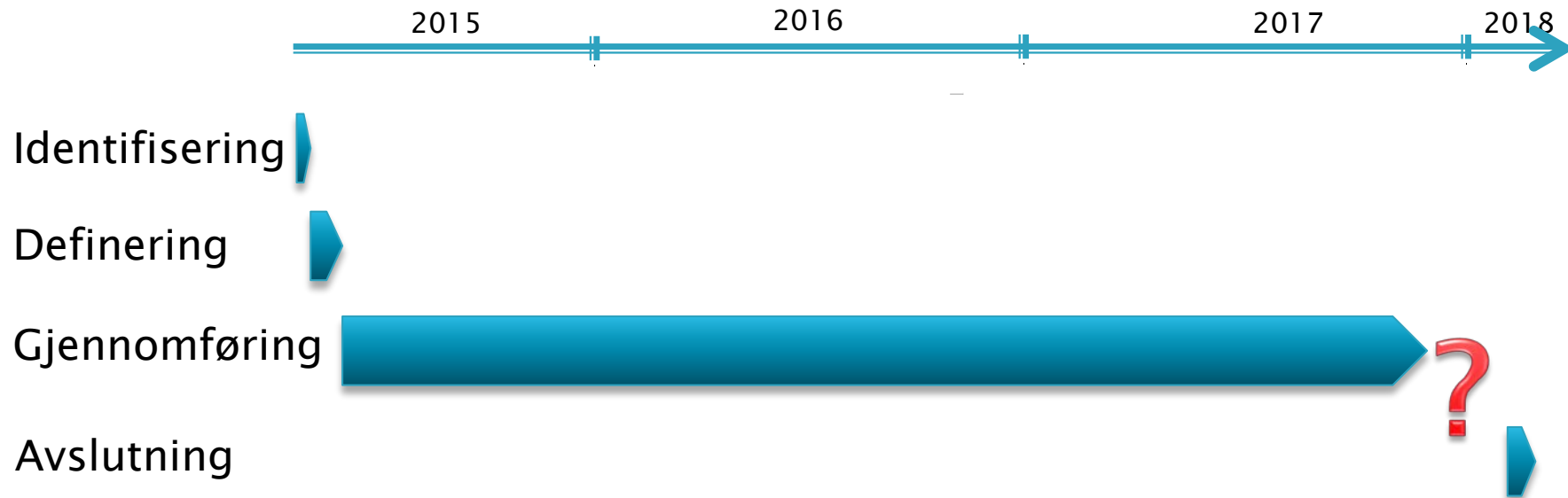
kunnskapssenteret

VKM

SIRUS

Statens institutt for rusmiddelforskning

Programmets faser

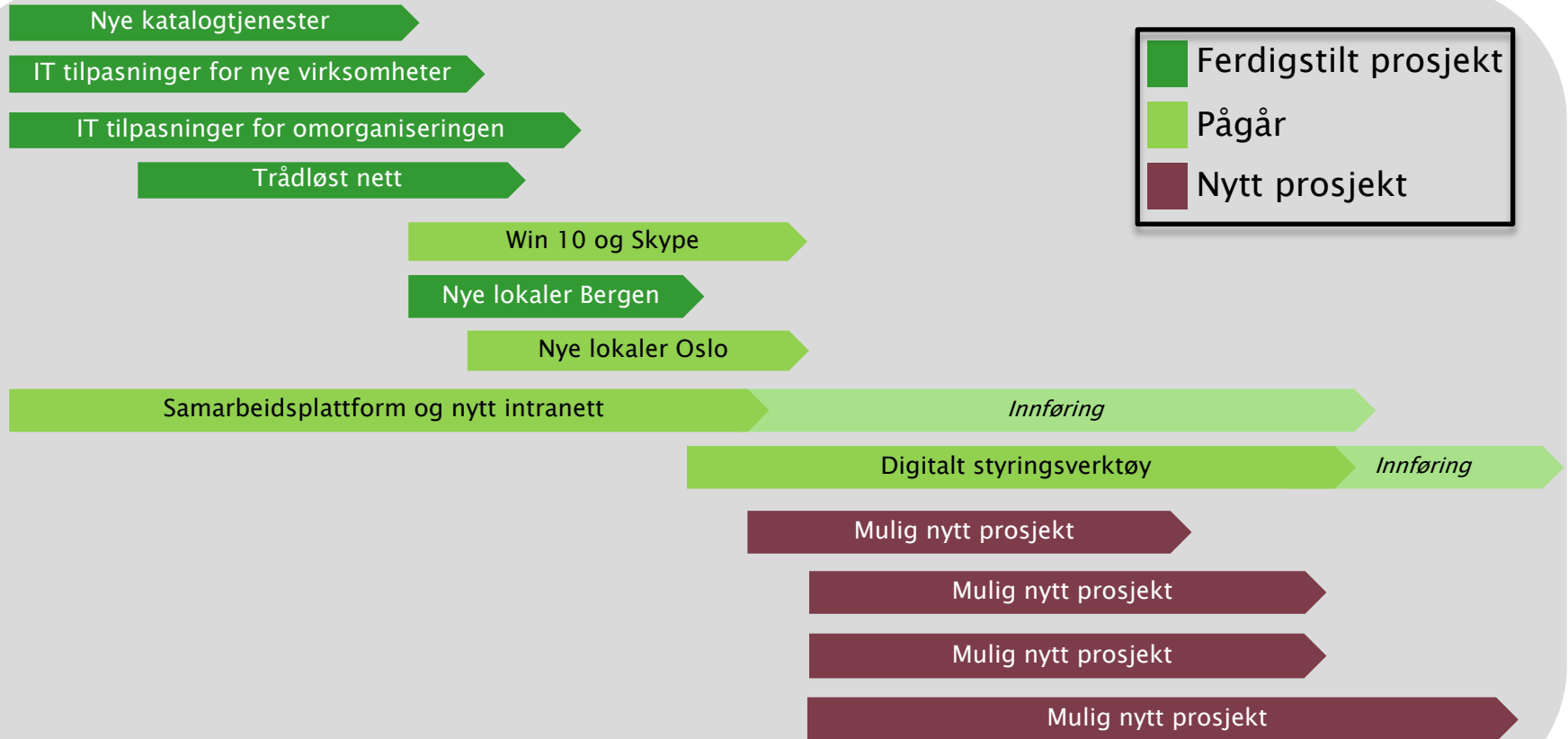
Plan for program Digital arbeidsplass

2015

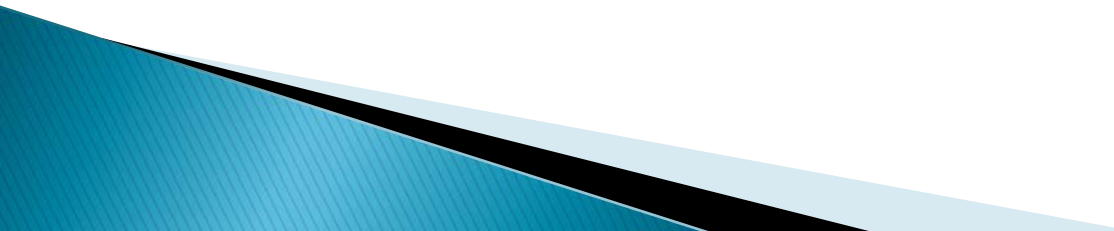
2016

2017

2018

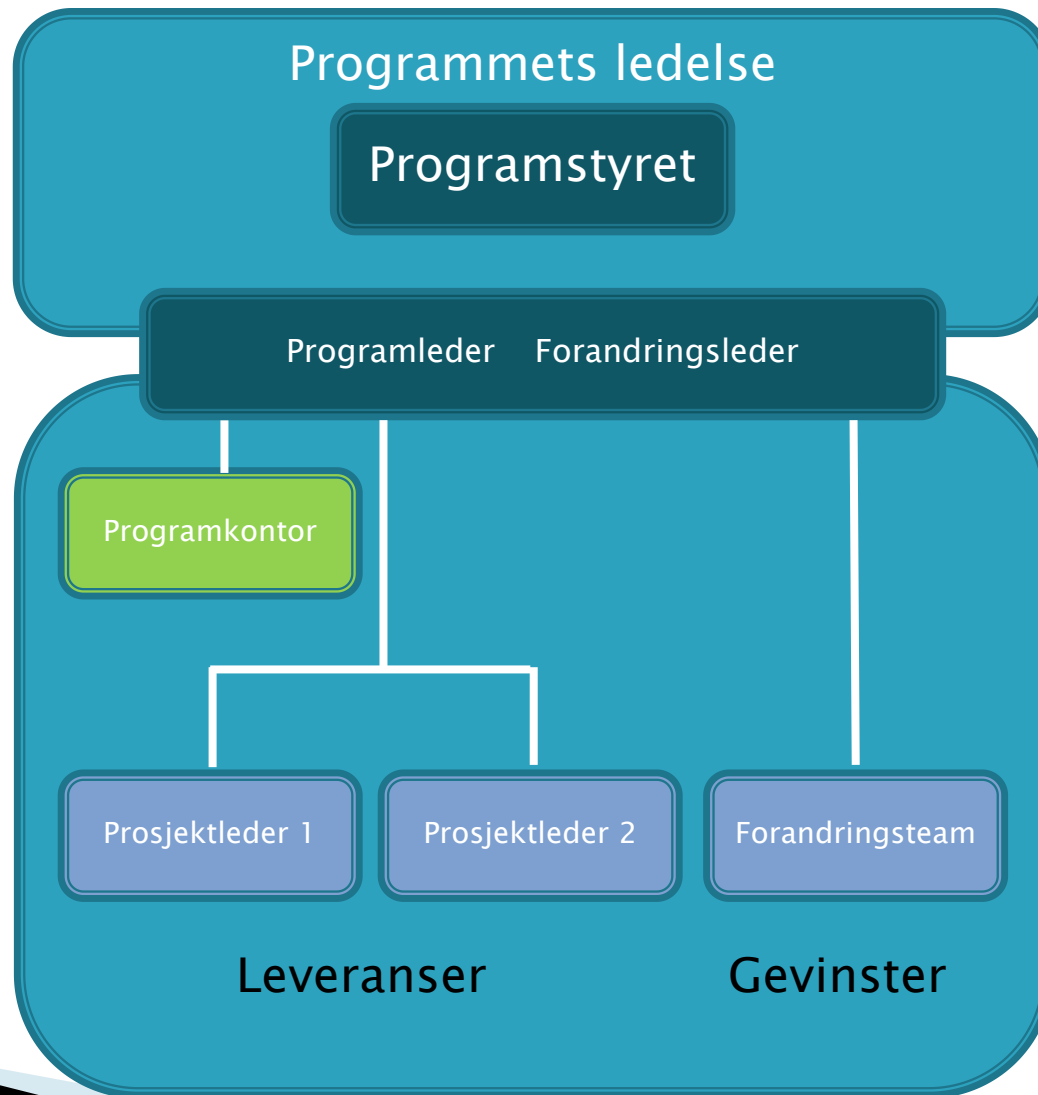

OPPGAVE

- ▶ Diskuter de to programmene som dere nå har fått presentert. Er det riktig at disse er organisert som programmer ? Hvis ikke- hvordan ville dere ha organisert dette arbeidet ?
  - ▶ Diskuter rundt bordet om dere har erfaringer fra programorganisering som vil være nyttige å dele.
-

ORGANISERING OG STYRING AV ET PROGRAM – METODIKK OG ERFARINGER

Organisering og roller i et program iht MSP

Roller og ansvar

Programstyret:

Ansvarlig for at programmet er tydelig og realistisk. Bindeleddet mellom programmet og linjeledelsen. Sørger for at risiko som truer gevinstrealisering blir håndtert. Sikrer at programmets fokus er i samsvar med organisasjonens strategiske målsetning.

Programleder:

Daglig ledelse av programmet. Skal sikre at det er de rette tiltak som gjennomføres og at det er de rette leveranser som kommer ut av tiltakene. Sikre at programmets styringsmetodikk fungerer i praksis.

Programkontor:

Stiller med nødvendig programverktøy. Kvalitetssikrer prosesser. Programmets informasjonscenter ut til Interessentene.

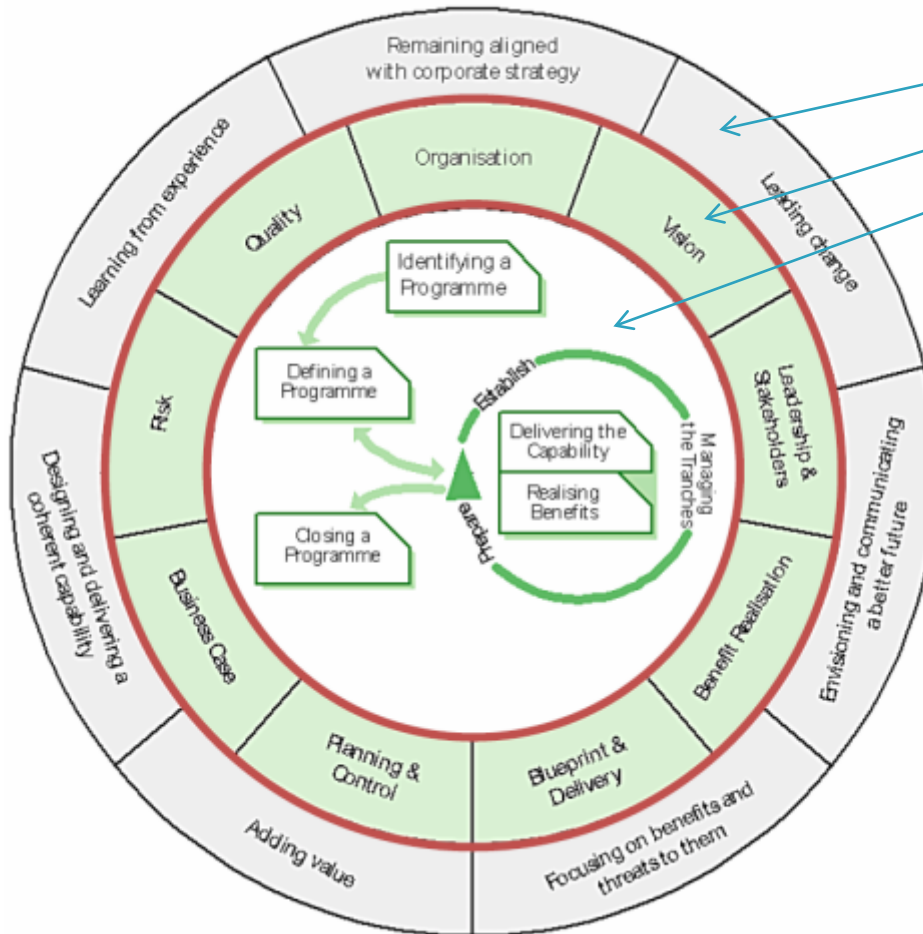
Forandringsleder:

Definerer og kartlegger gevinster og følger opp realisering. Kommuniserer og integrerer aktiviteter i de deler av basisorg. som er i forandring. Understøtter stabil drift under endringsprosessen.

Styring av et program

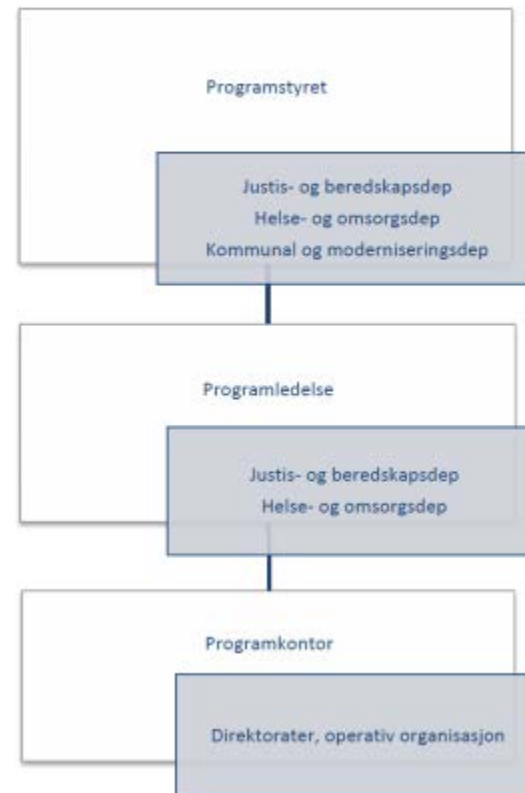

- Prinsipper
- Styrings tema
- Endringsprosess

Organisering og styring av PFN

ORGANISERING

Roller og ansvar

NIVÅER

Styregruppe

- Tydelig eier av programmet (SRO)
- Styringsansvarlige for:
  - Politiet
  - Helse
  - Brann
- Topp- forankring på departementsnivå

Programledelse

- Et team på tre programledere
  - 2 fra Justis
  - 1 fra Helse

Programkontor

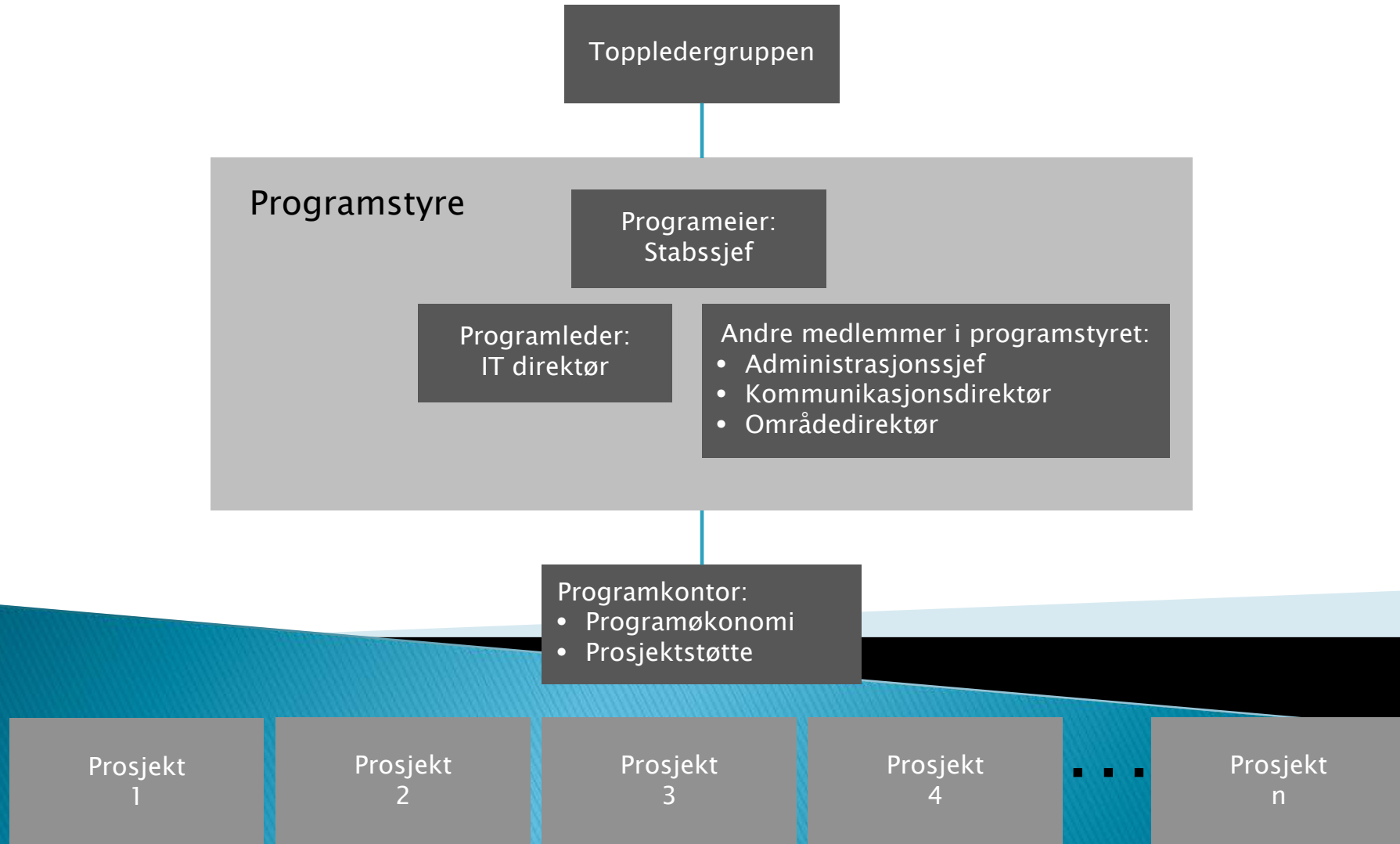

- 5 Utvalgte representanter fra de tre nødetatene
  - Plukket ut av fagdirektoratene og fagmiljøene
  - Sentrale roller i endringsprosessene
  - Benyttes i rollene som «Endringsledere» i linjeorganisasjonen

PFNs ROLLE

- PFN er en organisasjon som skal sikre at et overordnet strategisk mål bilde blir oppfylt gjennom leveranser fra flere prosjekter og tiltak
- PFN skal IKKE lede, styre eller utføre prosjektoppgaver eller tiltak! Dette skal skje i og på tvers av etatene
- PFN skal støtte linjeorganisasjonen slik at de rette tiltakene blir iverksatt og i realiseringen av gevinster
- PFN skal være en pådriver og koordinator i det tverretatlige forbedringsarbeidet
- PFN skal kunne dokumentere forbedringene på tvers av de tre nødetatene

Organisering av Digital arbeidsplass

Oppgave

Hvordan kan vi organisere og styre et program uten at organisasjonen opplever at programmet blir en ekstra belastning utover prosjektstyring og linjeledelse.

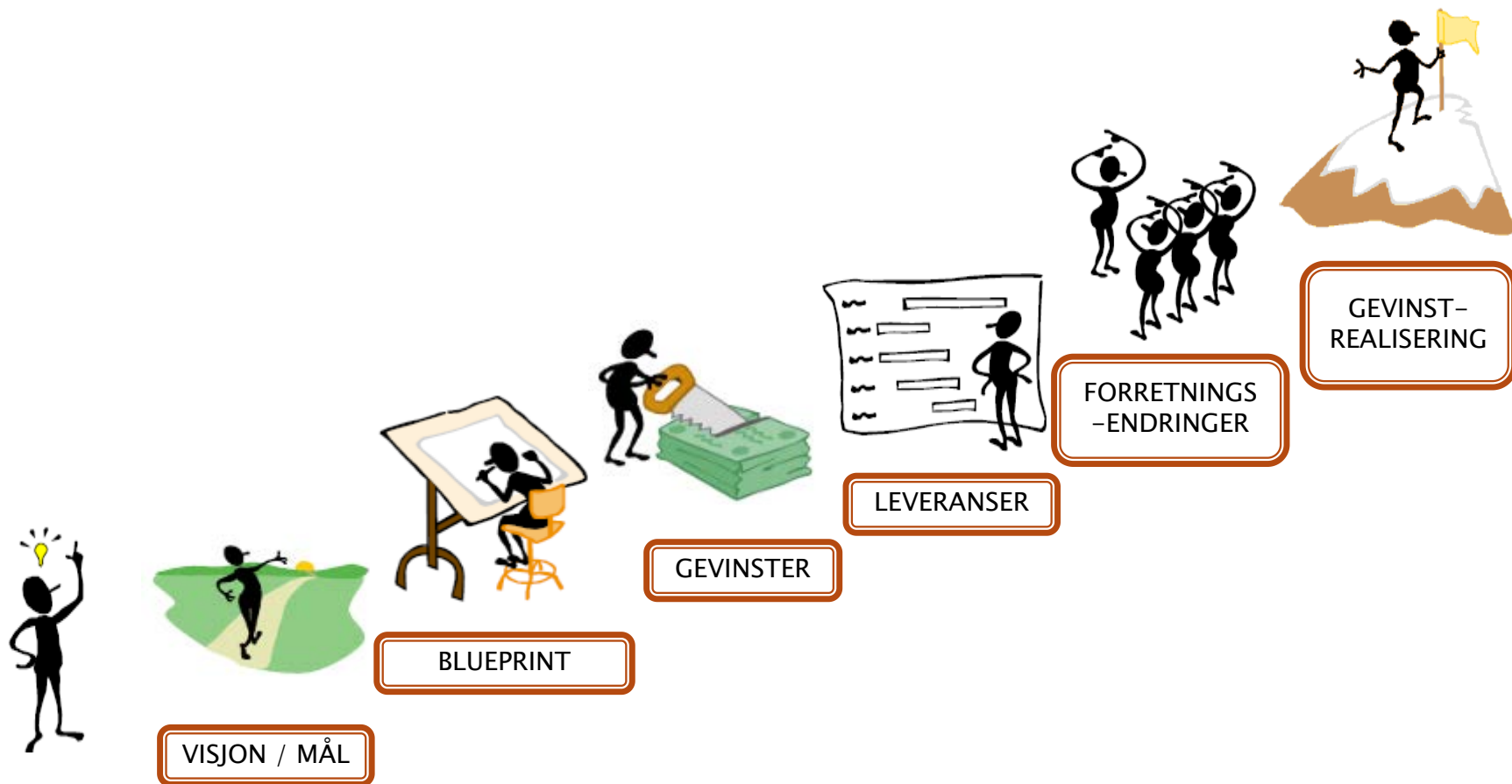
Diskuter og forbered en muntlig presentasjon av gruppens synspunkt ?

FOKUS PÅ GEVINSTREALISERING I
DE ULIKE FASER AV ET
PROGRAM –
METODIKK OG ERFARINGER

Veien til suksess

Fra idè til realisering av gevinster

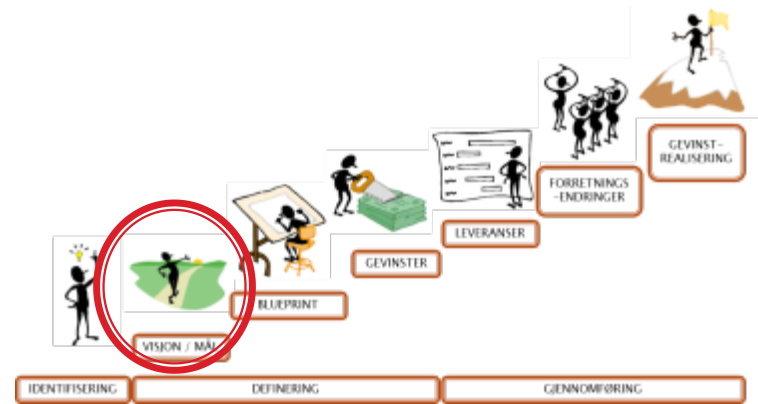
IDENTIFISERING

DEFINERING

GJENOMFØRING

Den gode visjonserklæringen

- Beskriver en **ønsket fremtid**, som treffer hjertet og hodet
- Er kort og **lett å huske** i en form som kan kommuniseres
- Er **målrettet** mot de fleste interessentene

Målbilde

Planlegging av veien til fremtiden starter med en gap- analyse.
Analysen beskriver forskjellen mellom nåsituasjonen og fremtidsbildet.

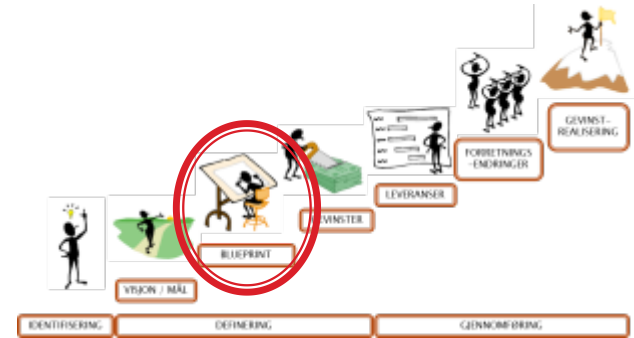

Fremtidsbildet

Nåsituasjonen

forskjell

Blueprint

Process

Organisation

Technology

Information

- **Prosesser** – Arbeidsprosesser, prosedyrer, samhandlingsmønstre
- **Organisering** – Struktur, roller og ansvar, kompetanse, ledelse, strategi, politikk, organisatoriske forhold.
- **Teknologi** – It systemer, utstyr, bygninger, kvalitetssystemer, kommunikasjonssystemer
- **Informasjon** – Instruksjoner, dokumentasjon, informasjon og data-krav, informasjonsstrøm

Gevinstprofiler

– Definer og spesifiser

ØKONOMI

- Lavere omkostninger
- Gevinstkapital

KVALITET

- Økt kvalitet
- Sikkerhet
- koordinert

EFFEKTIVITET

- Mer av det samme
- Det samme for mindre

Beskriv

- Hva er gevinsten ?

Observer

- Hva vil være forskjellen?

Endring

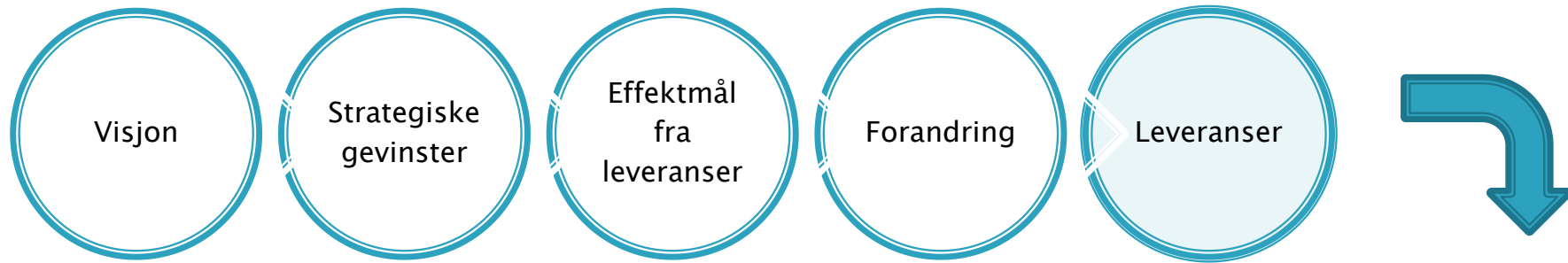
- Hvor i org oppstår gevinsten?

Målbarhet

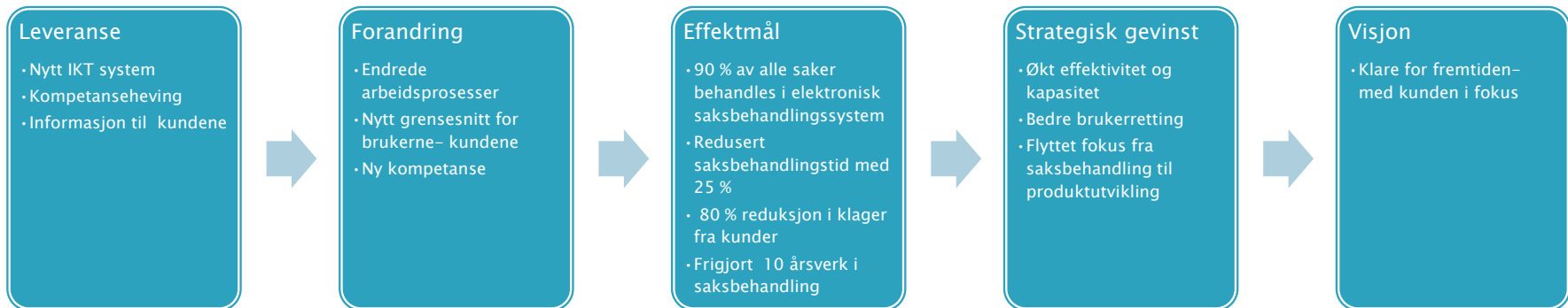
- Hvordan og når blir realiseringen av gevinsten målt?

Gevinstkartlegging

Identifisere og definere

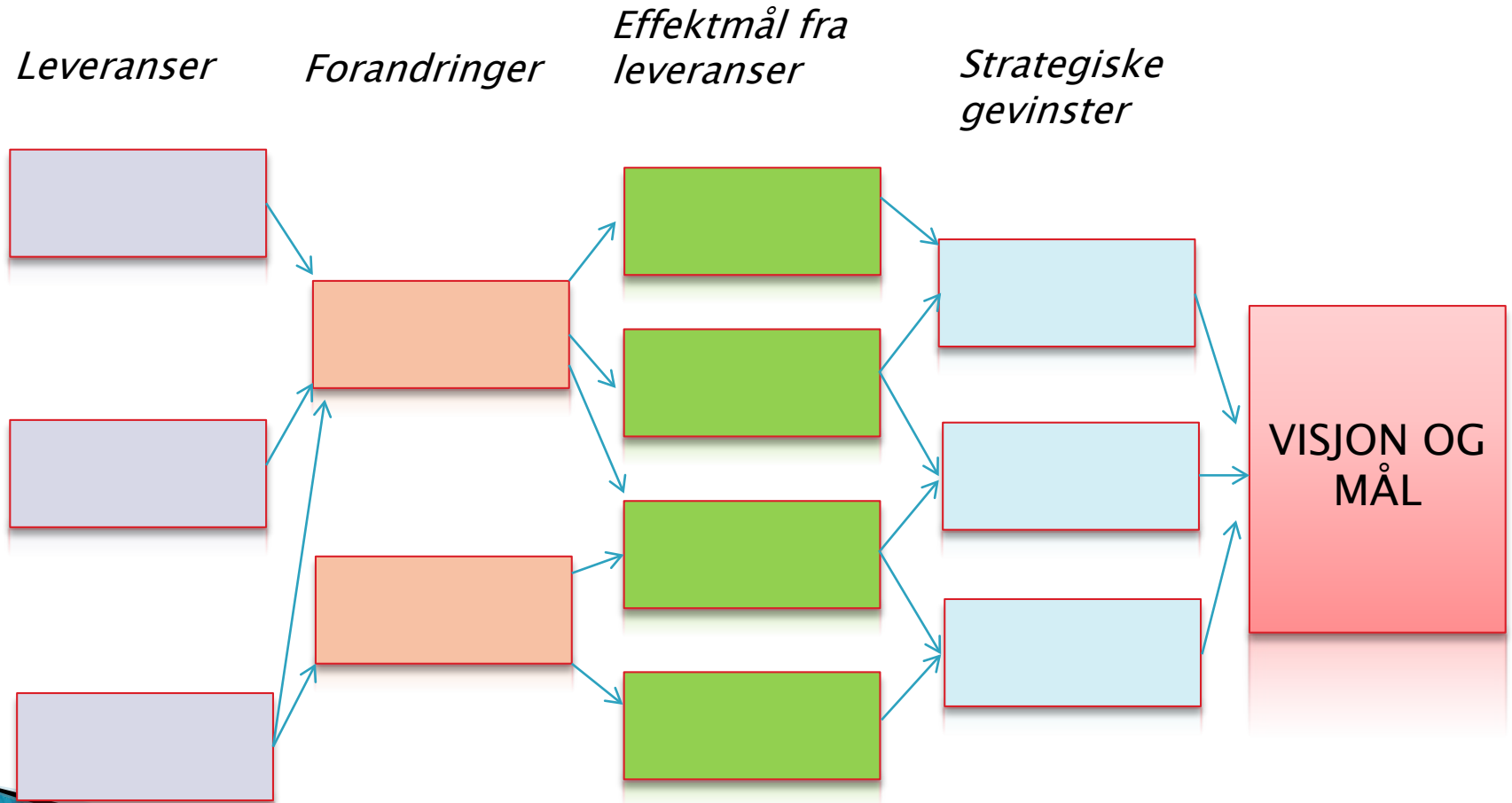

Gjennomføre og dokumentere forbedring

Gevinstkartlegging

-Gevinstkort og gevinstkart

PFN – Gevinstrealiseringsprocess

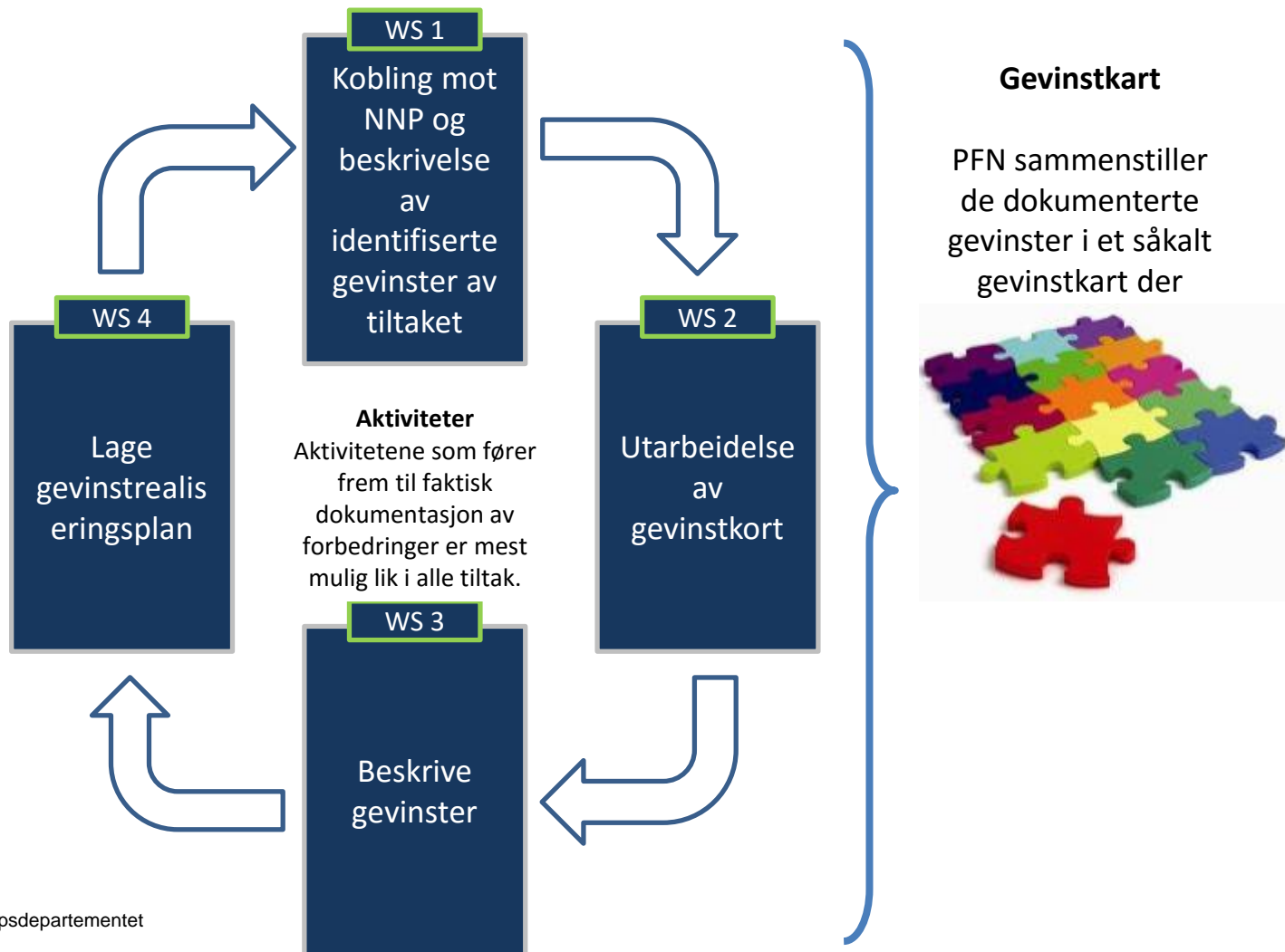
Nytten av gevinstrealisering

- Regjeringen har konkludert med at PFN skal legge frem dokumentasjon på at forbedring faktisk har skjedd og at det gap som ble identifisert av NNP blir dekket. («*Programmet skal legge til rette for at gevinstene av de tiltak som igangsettes blir dokumentert og rapportert på egnet måte*»)
- Understøtte etatene i å sikre at tilført kapasitet kan utnyttes og gir ønskede gevinster.
- Heve kvaliteten på gjennomføring av prosjekter og tiltak slik at ressursbruken gir maksimal nytte.
- Oppnåelse av PFN's overordnede effektmål (*Raskere og med Færre feil*) kan ikke måles hvis en ikke forholder seg til en gevinstrealiseringsplan også etter at et prosjekt/tiltak er startet opp og kapasiteten er levert.

PFN Gevinstplanlegging

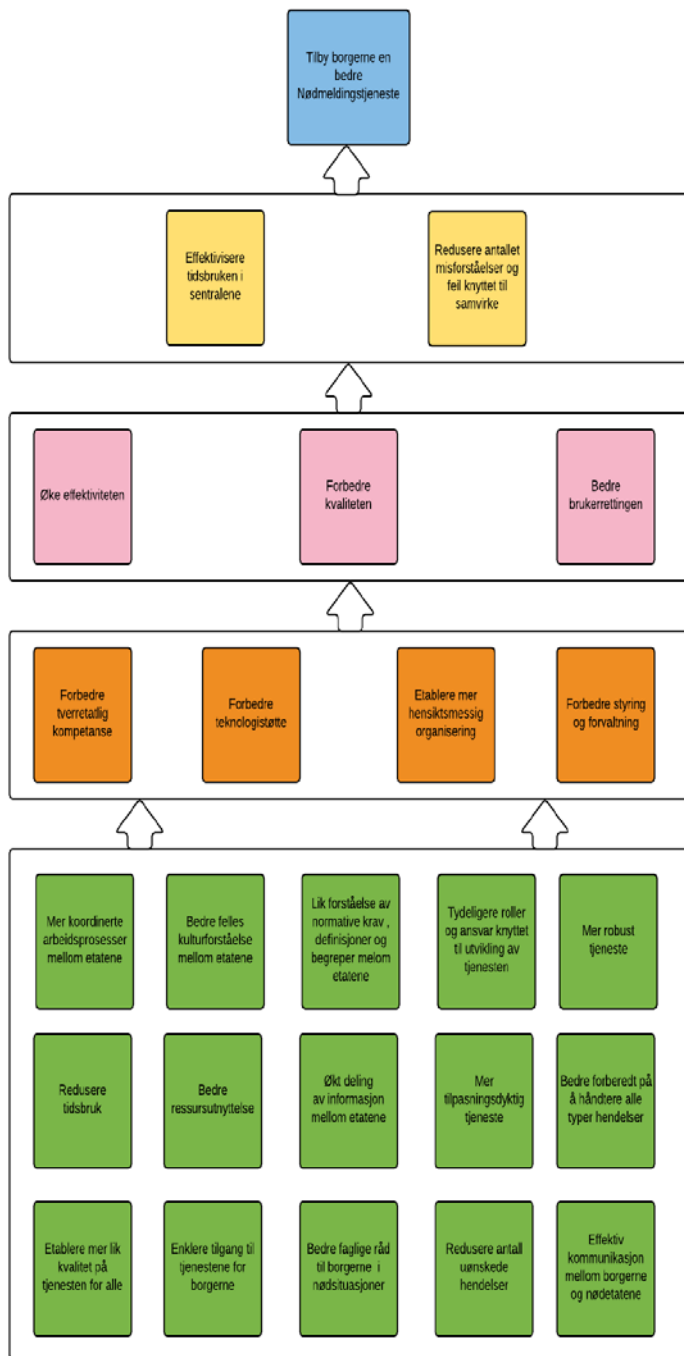

Gevinstkort PFN, Tiltak:					
Eier.		Dato		Sign	
Kort nåsituasjonsbeskrivelse/baseline					
Kort beskrivelse av behovet som skal dekkes av tiltaket					
Prosjektleveranse/resultatmål		Operasjonell gevinst/effekt mål		Strategisk gevinst	
Beskrivelse					
Gevinstbeskrivelse		Avhengigheter til andre gevinster		Prioritet	
Kildehenvisning					
Kategorisering					
Forbedringsområde		Etatsintern gevinst/ Tverretattlig gevinst		Gevinstområde	
				Kvalitet	Effektivitet
				Brukerretting	
Måling/ dokumentasjon av måling					
KPI'er	Målemetode	Baseline	Målverdi	Tidspunkt	Ansvarlig
Risiko					
Risiko som truer gevinstrealisering	S/K 1-5	Tiltak	Ansvarlig		

Gevinstkort

- Et skjema som raskt skal kunne informere om hva slags gevinster tiltaket vil kunne gi, hvordan gevinstene skal kunne måles og hvordan gevinstrealiseringen skal følges opp
- Et utgangspunkt for å kunne beskrive gevinstene nærmere
- Et utgangspunkt for å lage en gevinstrealiseringsplan
- Hvis tiltaket treffer flere etater må hver etat utarbeide eget gevinstkort. Muligheten for å ta ut gevinster vil kunne variere og ansvaret for oppfølging må ligge etatsvis.

Programmets effektmål/
Ønskede samfunnseffekter

Strategiske gevinster

Effektmål for tiltak
Operasjonelle gevinster

Tidslinje - Fokus på gevinster

2014

2015

-

2016

2016

-

2022

2022 - 2023

Identifiseringsfase

Defineringsfase

Byggefase – realisere gevinster

Avslutningsfase

Nasjonalt nødmeldingsprosjekt

- Nåsituasjonsbeskrivelse
- Behovskartlegging
- Mål/krav
- Mulighetsrom
- Alternativbeskrivelse
- Anbefalte forbedringstiltak

Program for forbedring av nødmeldingstjenesten

- Etablering av program 2015
  - Målformulering
  - Beskrivelse av ønsket fremtidsbilde
  - **Blueprint – forslag til tiltakspakke**
  - **Gevinstoversikt**

Forbedringstiltak besluttet, finansiert og gjennomføres i linjen

- Tiltak gjennomføres og gevinster realiseres på ulike tidspunkt innenfor områdene:
  - Teknologi
  - Kompetanse
  - Organisering
  - Styring og forvaltning

Dokumentasjon av forbedringen

- Nasjonalt nivå
- På tvers av etatene
- Fokus på samfunnet-borgerne

Etatenes definering av tiltak

Definering og forankring av tiltak i linjen. Delvis parallell aktivitet med Byggefasen.

- Beslutte tiltak
- **Samlet tideplan**
- **Gevinstbeskrivelse - gevinstkart**

Programmets hovedfokus:

- Tverretattlig pådriver og koordinator
- **Ivareta det nasjonale, enhetlige perspektivet**
- **Gevinster for samfunnet-borgerne**

FHI – Gevinstrealiseringsprosess

Identifisering og Definerings Programmets målbilde

Instituttets medarbeidere har en tilpasset, moderne, digital arbeidsplass som sammen med ny organisasjon og nye arbeidsmåter gir effektivt samarbeid internt og eksternt, klar styring og tydelig understøttelse av samfunnsoppdragene.

Definering

Planlegge gevinstene

Gevinster er identifisert for alle prosjektene i programmet.

Utarbeide gevinstrealiseringsplan. Planen kommuniseres og forankres som en del av innføringsarbeidet.

Følge opp gevinstansvarlige og tiltakene i planen.

Identifisere
gevinster

Planlegg
gevinstrealiseringen

Gjennomfør
gevinstrealiseringen

Dokumentere
realiserte gevinster

Mapping - muliggjør til mål

Gevinstoversikt

Gevinstkart

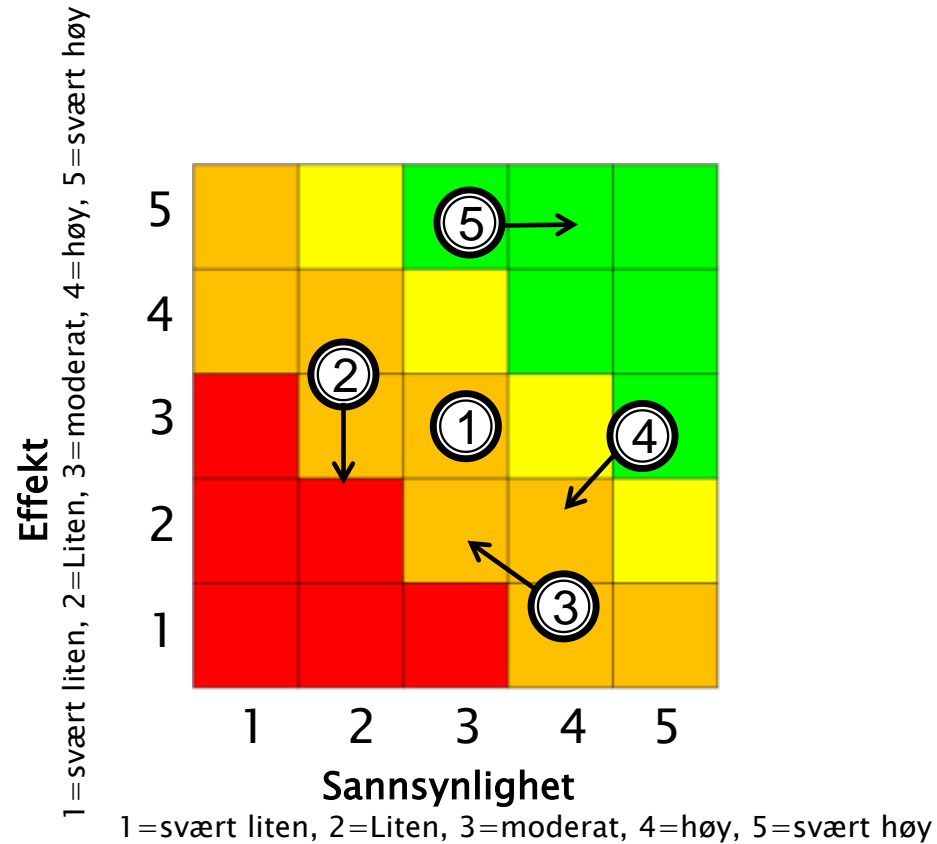
Dokumentere i hvilken grad gevinstene er realisert. Vurderes mot eventuelle nullpunktsmålinger.

Gjennomføring

Gevinststyring

Ønsker mer fokus på risikostyring i forhold til gevinstene

- Gevinst 1
- Gevinst 2
- Gevinst 3
- Gevinst 4
- Gevinst 5

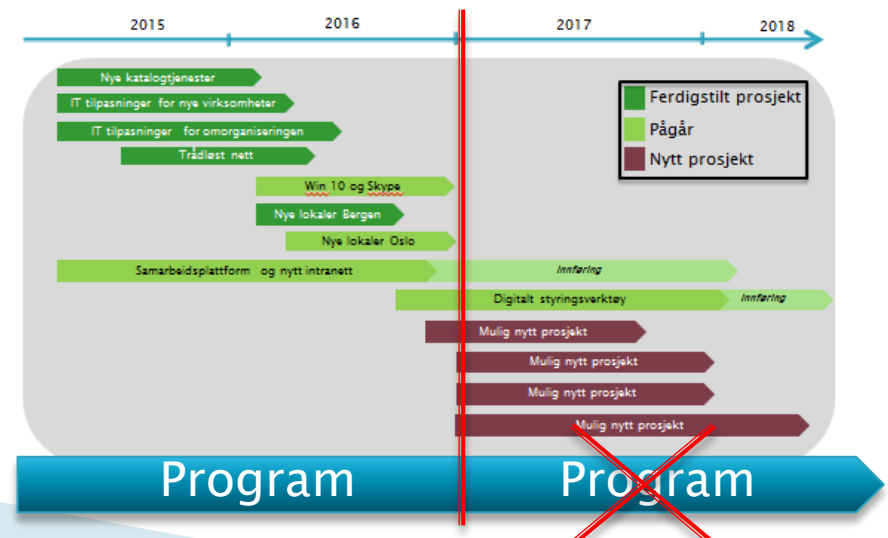

Avslutning

Hvordan avslutte på en god og kosteffektiv måte?

- ▶ De fleste av prosjektene har nå levert og mange gevinster er realisert.
- ▶ De siste prosjektene har ikke lenger avhengigheter i samme grad som før.
- ▶ Det er kostbart å beholde programstrukturen i nedfasingen.
  - Hvordan unngå at nye initiativ kommer til?
  - Hvordan sikre gevinstrealiseringen?
  - Kan vi avslutte programmet *nå* slik at de siste prosjektene avslutte som vanlige prosjekter og at linjen overtar ansvaret for gevinstrealiseringen?

Oppgave

- ▶ Diskuter i gruppen hvordan programorganisering av forbedringstiltak i din organisasjon kan påvirke fokuset på gevinstrealisering ?

Oppsummering

- ▶ Generell oppsummering fra Jens Nørve
- ▶ Tilbakemelding fra deltakerne
- ▶ Veien videre